

EXPUNERE DE MOTIVE

În contextul procesului de aderare a României la Uniunea Europeană, autorităților române le revine sarcina îndeplinirii obligațiilor asumate cu privire la alinierea legislației naționale la acquis-ul comunitar din domeniul azilului. Actuala legislație națională privind azilul este rezultatul unor modificări succesive aduse Ordonanței Guvernului nr. 102/2000 privind statutul și regimul refugiaților în România, aprobată prin Legea 323/2001.

Pe parcursul anilor 2003 și 2004 au intervenit modificări semnificative cu privire la legislația comunitară determinate de necesitatea adoptării unei politici comune în domeniul azilului, aceste măsuri reflectând importanța acordată acestui domeniu în cadrul Uniunii Europene și dorința statelor membre de a coopera în vederea protejării persoanelor aflate în nevoie de protecție internațională, fără a permite abuzurile la procedura de azil.

Elaborarea proiectului noii Legi privind azilul în România a fost necesară pentru armonizarea deplină a legislației naționale cu prevederile acquis-ului comunitar în domeniul azilului. Totodată, proiectul de lege reglementează aspecte referitoare la funcționarea sistemului de azil din România, fiind introduse prevederi exprese care reflectă practica dezvoltată în acest domeniu la nivel național.

În vederea îndeplinirii angajamentelor asumate de România în vederea integrării în Uniunea Europeană este necesară transpunerea următoarelor acte comunitare:

- Directiva Consiliului 2001/55/CE privind standardele minime de protecție temporară în eventualitatea unui flux masiv de persoane strămutate și măsurile de promovare a balanței de eforturi între statele membre în vederea primirii unor astfel de persoane și suportarea consecințelor ;
- Directiva Consiliului 2003/9/EC din 27 ianuarie 2003 privind standardele minime pentru primirea solicitanților de azil;
- Directiva Consiliului 2003/86/CE din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reunificarea familiei;
- Directiva Consiliului 2004/83/EC din 29 aprilie 2004 privind minimele standarde pentru calificare și statutul cetățenilor țărilor terțe sau apatrizilor ca refugiați sau ca persoane aflate în nevoie de protecție internațională și conținutul protecției acordate.

Totodată, în vederea îndeplinirii obligațiilor de stat membru începând cu data aderării la Uniunea Europeană, prezentul proiect de lege urmărește crearea cadrului legal necesar și stabilirea relațiilor de cooperare interinstituțională pentru implementarea următoarelor acte comunitare, care nu necesită transpunere:

- Regulamentul Consiliului (CE) nr. 2725/2000 din 11 decembrie 2000 privind înființarea „EURODAC” pentru compararea amprentelor în scopul aplicării eficiente a Convenției de la Dublin;

- Regulamentul Consiliului (CE) nr. 407/2002 din 28 februarie 2002 de stabilire a regulilor de implementare a Regulamentului (CE) nr. 2725/2000 privind instituirea „EURODAC” pentru compararea amprentelor în vederea implementării eficiente a Convenției de la Dublin;

- Regulamentul Consiliului (CE) nr. 343/2003 din 18 februarie 2003, stabilind criteriile și mecanismele pentru determinarea statelor membre responsabile pentru examinarea cererilor depuse într-unul din statele membre de un cetățean al unei țări terțe.

Principalele modificări și completări aduse prin proiectul noului act normativ în domeniul azilului vizează următoarele aspecte:

1. Reunificarea familiei - a fost extinsă posibilitatea acordării, la cerere, a statutului de refugiat și copiilor minori din căsătoriile încheiate după intrarea pe teritoriul României, din afara căsătoriei sau adoptați de beneficiarul principal al formei de protecție. De asemenea, a fost prevăzută posibilitatea reunificării familiei și în cazul beneficiarilor protecției subsidiare sau, după caz, a protecției umanitare temporare;

- art. 2 lit. h din Directiva Consiliului 2004/83/EC din 29 aprilie 2004 privind minimele standarde pentru calificare și statutul cetățenilor țărilor terțe sau apatrizilor ca refugiați sau ca persoane aflate în nevoie de protecție internațională și conținutul protecției acordate;

2. Clauzele de excludere de la acordarea unei forme de protecție - au fost introduse clauze de excludere de la acordarea protecției subsidiare și a protecției umanitare temporare;

- art. 17 paragraf 1 din Directiva Consiliului 2004/83/EC din 29 aprilie 2004 privind minimele standarde pentru calificare și statutul cetățenilor țărilor terțe sau apatrizilor ca refugiați sau ca persoane aflate în nevoie de protecție internațională și conținutul protecției acordate;

3. Procedura de azil în etapa administrativă - au fost introduse prevederi referitoare la condițiile de efectuare a interviului;

4. Procedura de soluționare a cererii de acordare a accesului la o nouă procedură de azil - au fost modificate condițiile de depunere a cererii de acces la o nouă procedură de azil și soluțiile care pot fi date de instanța de judecată în cazul exercitării căii de atac. A fost prevăzut faptul că străinul care depune cerere de acces la o nouă procedură de azil are permisiunea de a rămâne pe teritoriul României pe perioada soluționării cererii în etapa administrativă;

5. Procedura la frontieră și procedura accelerată - au fost modificate soluțiile care pot fi date de instanța de judecată în cazul exercitării căii de atac, fiind eliminată posibilitatea trimerii dosarului la Oficiul Național pentru Refugiați în vederea reanalizării;

6. Procedura de azil în etapa judecătorească - au fost introduse reglementări cu privire la efectele neexercitării căilor de atac, condițiile de depunere a plângerii, efectele depunerii unei cereri de repunere în termen. În vederea respectării principiului confidențialității s-a prevăzut obligativitatea soluționării cauzelor în sedințe secrete, fiind asigurată protejarea solicitanților de azil;

7. Procedura în cazul solicitanților de azil minori neînsoțiți - au fost modificate prevederile referitoare la momentul solicitării numirii unui reprezentant legal și a efectuării expertizei de determinare a vârstei, fiind reglementate și efectele refuzului de a se supune expertizării pentru stabilirea vârstei. Au fost introduse prevederi referitoare la depistarea și reunificarea familiei solicitanților de azil minori neînsoțiți;

8. Procedura de încetare sau anulare a formei de protecție acordate - au fost reglementate separat cazurile de încetare a statutului de refugiat și respectiv a protecției subsidiare, precum și cazurile de anulare a statutului de refugiat și respectiv a protecției subsidiare. De asemenea, au fost completate dispozițiile referitoare la procedura de încetare sau anulare, în special cu privire la efectuarea interviului;

- art. 11, art. 16, art. 14 paragraf 3 și art. 19 paragraf 3 din Directiva Consiliului 2004/83/EC din 29 aprilie 2004 privind minimele standarde pentru calificare și statutul cetățenilor țărilor terțe sau apatrizilor ca refugiați sau ca persoane aflate în nevoie de protecție internațională și conținutul protecției acordate;

9. Transferul de responsabilitate asupra statutului de refugiat - au fost reglementate aspectele referitoare la procedura transferului de responsabilitate asupra statutului de refugiat;

10. Procedura statutului membru responsabil - a fost reglementat cadrul legal intern prin care să se asigure implementarea Regulamentului Dublin II și a mecanismului Eurodac începând cu data aderării României la Uniunea Europeană;

- Regulamentul Consiliului (CE) nr. 343/2003 din 18 februarie 2003, stabilind criteriile și mecanismele pentru determinarea statelor membre responsabile pentru examinarea cererilor depuse într-unul din statele membre de un cetățean al unei țări terțe;

- Regulamentul Consiliului (CE) nr. 2725/2000 din 11 decembrie 2000 privind înființarea „EURODAC” pentru compararea amprentelor în scopul aplicării eficiente a Convenției de la Dublin;

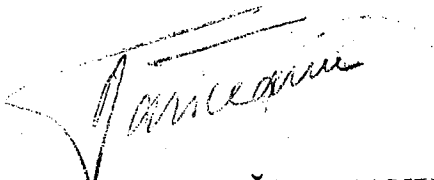
- Regulamentul Consiliului (CE) nr. 407/2002 din 28 februarie 2002 de stabilire a regulilor de implementare a Regulamentului (CE) nr. 2725/2000 privind instituirea „EURODAC” pentru compararea amprentelor în vederea implementării eficiente a Convenției de la Dublin;

11. Au fost prevăzute expres principiile și garanțiile specifice procedurii de azil. De asemenea, au fost introduse definiții ce țin de terminologia specifică din domeniul azilului și au fost modificate o serie de denumiri.

Dispozițiile referitoare la procedurile aplicabile în procesul de elaborare a actelor normative pentru asigurarea transparenței decizionale în administrația publică, prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, au fost îndeplinite cu ocazia elaborării prezentului proiect de act normativ.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, privind azilul în România, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU